

Сірий

Автор:

[Тарас Титорчук](#)

Сірий

Тарас Титорчук

Коли батько малого Вадима знаходить дике щеня і привозить додому, ніщо не віщує біди. В родині з'явився пес – чи ж не привід для радості? Та минають роки, хлопець все життя прожив поряд із Сірим і починає підозрювати, що собака не настільки вірний та доброзичливий, як здається. Дивлячись, як величезний вівчар з дня у день поглинає їжу, Вадим думає, що Сірий набирає сили. Для чого? Адже скільки вовка не годуй все-одно у ліс дивиться. За мотивами української народної казки, історія яку не розказують дітям.

Тарас Титорчук

Сірий

Повість

Знаєте, я ніколи не думав, що сяду писати власну автобіографію, що ось роблю зараз. Я ніколи не писав нічого довшого чи значимішого за шкільний твір-роздум на тему зображення Шевченкових Гайдамаків чи творчого завдання в університеті. Справа в тім, що хоч я і вчусь на російській філології, проте ніколи не був знаним майстром пера. Таким міг зайнятися хіба що мій однокурсник Льоня, який вже запатентував себе як відомого, у колах нашого інституту, поета і оратора.

Льоня завжди умів написати щось цікаве, що торкнулося б кожного, а потім вийти на сцену, зачитати це і відійти, кланяючись і чарівно посміхаючись, за куліси, під гучні оплески всіх присутніх. І бурхлива реакція глядачів, слухачів, читачів ще довго не закінчувалась, маленький Льонін фан-клуб завжди знаходив хоч одного представника, аби перестріти його десь на вулиці, у коридорі гуртожитку чи універу, й поговорити з ним про те, про се... І завжди, чомусь, коли ми з Льоньєю ідемо на пару, чи на турніки, чи займати чергу в душ, чи ще кудись, у нагальних справах, я вказую йому на час, а Льоня відгукується не одразу, виширившись, не звертаючи на мене погляду і бажаючи іще хвилину погуляти у сяйві слави. Його ж співрозмовник (а частіше співрозмовниця), навпаки, дивиться на мене. Осудливо, щоправда. Й невдоволено. А потім знову розвертається до Льоні, і вони продовжують свої балачки.

Останнім часом я все частіше і частіше залишаю Льоню із його «фанатами» та йду у своїх справах. Дівчата люблять Льоню, і мені здається, що скоро одна із таких розмов перетече у побачення і, хоч ми й живемо з ним у одній кімнаті як кількісно, так і якісно, ми перестанемо з ним спілкуватися, як раніше. А Льоня вміє щось сказати у будь-якій ситуації!.. Навіть коли тобі поставили двійку, чи дівчина з якою в тебе шури-мури тобі не відписує, він завжди знайде втішне слово, вміє тебе відволікти від проблем, і коли ти до них повертаєшся, поспілкувавшись з ним, проблеми стають якимись мізернішими, і вирішити їх стає набагато... швидше.

Ось чому я з певністю можу сказати, що Льоня описав би це набагато краще, майстерніше, ніж я, набагато детальніше (у нього до всього ще й пам'ять хороша). Проте, шматки тіл не Льоніної сім'ї валяються зараз по всьому подвір'ю, того, що лишилось від мого дому. Не Льоніних гостей зараз пакують у мішки для трупів. Крім того, полісмени попросили мене вказати тут лише ті деталі, які важливі для слідства. Значить, Льоня тут ні до чого, і намагатимусь його більше сюди не приплітати.

Оскільки я спробую описати лише те, що призвело до мого сидіння у відділку за столом одного з міліціантів, це не автобіографія. Принаймні, у звичному розумінні цього слова. Однак, якщо я хочу якомога зрозуміліше сформулювати причини подій сьогоднішньої ночі, то у мене нема вибору: я повинен повернутися у своє дитинство. І переді мною все чіткіше проступають обриси картин з минулого, все яснішим і вловимішим стає причинно-наслідковий зв'язок між окремими деталями, між окремими діями моєї сім'ї і моїми і тим, що сталося сьогодні...

* * *

Коли я був малий, у нас з'явився собака. Я достеменно не пам'ятаю цієї події, дуже смутно... Я пам'ятаю, як батько відчиняє дверцята, вилазить із «Жигулів», нагинається назад і, важко хекаючи, дістає звідти щось. Тоді у батька була шевелюра і чорні вуса, у які вже де-не-де почала проникати сивина. Великий же клубок шерсті, який він дістав із сусіднього сидіння, був сивий увесь. На окремих частинах тіла нашого нового собаки ще тліла ледь помітна чорнота, проте більшість шерсті була абсолютно сірою. Я це знав, бо якраз тоді з мамою вчив кольори. Щеня залупало спросоння очима, потім вивернулося з батькових рук і подріботіло до мене. Навіть тоді він був здоровенний: не менше п'ятидесяти сантиметрів у висоту, не менше сорока кілограмів ваги. Зараз, коли я думаю про це, то мені здається, що в усьому винне дитяче враження. Хоча, хтозна?...

Як би там не було, незвичайна вівчарка підбігла до мене, і я не злякався. Ну, хіба що трішечки. Тоді він почав облизувати мене усього, з голови до ніг, і тоді будь-який переляк пройшов. Я упав на попу під вагою його морди, захихотів і закричав чимдуж: «Сіііііііі!.. Сіііііііііі!..!». Так ми його потім і назвали.

А в цей момент вийшла мама з веранди і побачила, як все сімейство потішається над тим, як долі мене колошматить сірий вівчар. Може вони всі й злякались за мене, окрім, хіба що, Юлі – та була малою ще, аби зрозуміти, що собачка може завдати якоїсь шкоди її маленькому братикові. Але, як і у мене, страх у них пройшов, коли вони побачили, як мило він мене облизує, а я відповідаю йому сміхом.

Але мама не бачила все спочатку і перелякалася не на жарт. Вона якраз витирала руки після миття посуду, а вгледівши мене на землі, собаку ледь не наді мною і, думається, діда, бабу, сестру і тата, що регочуть над тим, як велетенська сіра потвора гризе горло її синові, вона відкинула рушник, збігла зі сходів, підхопила мене під руки і дременула в дім. Може, якби собака побіг за нами, всі хто лишився на подвір'ї не припинили б сміятись, а почали б з новою силою – з маминої необізнаності. Однак сіра вівчарка так і лишилася стояти там, широко розставивши передні лапи і втупившись здивовано округленими очима нам услід. З усіх продовжив хихотіти лише я. То був перший і останній день, коли я по-справжньому любив Сірого.

Наступні декілька тижнів були затягнуті туманом напруженої атмосфери в хаті. Я так думаю, мати з батьком посварилися якось, поки я не чув. Мама виглядала

злю, різко розмовляла із сердитим і трохи винуватим на вигляд батьком. Напевно, її ані трохи не цікавило те, що Сірий зовсім не намагався завдати мені шкоди, як це виглядало з погляду матері. Злість дивна штука: ми завжди знайдемо іншу причину для неї, якщо перша себе не виправдала. Я чув, що мама казала батькові віддати собаку дядьку Івану. У нього з батьком завжди були дружні стосунки: вони обмінювалися залізяччям для домашньої техніки. А крім того, у Івана недавно пес здох. А ще він мешкав на іншому кінці села.

Тато відмовився. Зрештою, він пішов на компроміс і пообіцяв після зими посадити Сірого на ланцюг. У лютому він збив для нього велику міцну буду з дубини, дах пофарбував у синій колір і поставив її в кінці двору, з боку городу. А на початку літа покликав до себе собаку і надів нашійник. Ланцюг тато відкопав у старому дідовому сараї з-посеред іншого іржавого залізяччя. Ланцюг був таким же старим та іржавим, як сам сарай, а ще товстим і важким. Однак, мав би він голос, то навряд чи Сірий поскаржився б на його вагу. Навесні він вимахав у півтора рази, а може й у два. Так, це був величезний собака. А ще добрий. По мірі того, як мати почала звикати до нього, вона відтанула і полюбила його, як всі решта. Я ж – навпаки. Іноді мене лякали його розміри, але по-справжньому я незлюбив Сірого одного холодного літнього вечора.

Баба Люба якраз віднесла вечерю Сірому у заляпаному білому відрі. Зробила вона це швидко – усі навчилися це швидко робити, побоюючись, що масивна туша Сірого зіб'є тебе з ніг своєю голодною любов'ю. Так би й було, напевно, якби масивний довгий ланцюг, який батько вичистив до блиску, перед тим як надіти на собаку, не ускладнював тому пересування. Споглядаючи, як потужні щелепи вівчарки працюють над своїм частуванням, дід Захар промовив:

– Николи не підходь до собакі, коли вона їсть... Не мона.

– Чого? – розгублено здивувався я. Дід замислено затягнувся цигаркою, почухав потилицю і промовив із клубків диму:

– Коли собака їсть, вона дуже небезпечна. Не можна її відривать. Розсердиться.

Тоді він підвівся зі сходів, викинув недопалок і пішов у хату.

Звісно, я не послухався дідової поради. Чи налякала вона мене? Певна річ. Але поступово я взяв собі за звичку кожного дня спостерігати за трапезою Сірого,

навіть вставати став раніше, аби побачити це ще й уранці. З кожним днем я все ближче підходив до нього, все ясніше бачив моторну роботу його сильних щелеп, все глибше мене переповнювала цікавість, все більшим був адреналін і все більше мені було начхати на слова старого. Хоч я їх і пам'ятав, і розумів їх слухність, проте, коли я підходив до Сірого з його баняком із іжею, вони ніби стирались з пам'яті, стоншувались під бурхливим напливом гострих відчуттів і переживань.

Та все меншою була моя любов до собаки. Мабуть, врешті-решт, я перестав сприймати його як улюбленого члена сім'ї. Натомість, я думав про Сірого як про загрозу, яка у стані поглинання їжі здатна на все...

Як би там не було, я втратив до цього інтерес, займався своїми справами, але одного вечора, коли мені було п'ять, я уявляв себе середньовічним лицарем. Фехтував палкою, яка слугувала мені мечем. Ось так, бігаючи по подвір'ю, не зважаючи на зауваження баби і діда, щоб я не вимахував «цею полінякою» на всі сторони, я й помітив краєм ока, як Сірий їсть. Тоді я згадав свої паломництва до його обителі, що закінчилися десь із рік тому, і вирішив повторити свою спробу наблизитись до собаки. Я згадував, як уявляв, що наближаюсь до вівчаря на безпосередню відстань, згадував своє бажання тикнути в нього пальцем і побачити, що буде. Це саме бажання виникло в мене і зараз. Але до того часу я вже виріс і став розумнішим: задовольнити цікавість я міг за допомогою свого меча.

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купить: https://tn.knigapoisk.com/titorchuk_taras/s-riy

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)